

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Zmenený návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje spoločné konanie o medzinárodnej ochrane v Únii a zrušuje smernica 2013/32/EÚ

[COM(2020) 611 final – 2016/0224(COD)]

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zavádza preverovanie štátnych príslušníkov tretích krajín na vonkajších hraniciach a ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 767/2008, (EÚ) 2017/2226, (EÚ) 2018/1240 a (EÚ) 2019/817

[COM(2020) 612 final – 2020/0278 (COD)]

Zmenený návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zriadení systému Eurodac na porovnávanie biometrických údajov pre účinné uplatňovanie nariadenia (EÚ) č. XXX/XXX [nariadenie o riadení azylu a migrácie] a nariadenia (EÚ) č. XXX/XXX [nariadenie o presídlení], na zistenie totožnosti neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti a o žiadostiach orgánov členských štátov na presadzovanie práva a Europolu o porovnanie s údajmi v systéme Eurodac na účely presadzovania práva a o zmene nariadení (EÚ) 2018/1240 a (EÚ) 2019/818

[COM(2020) 614 final – 2016/0132 (COD)]

(2021/C 155/10)

Spravodajca: **Panagiotis GKOFAS**

Konzultácia	Európska komisia, 27. 11. 2020
Právny základ	článok 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
Príslušná sekcia	sekcia pre zamestnanosť, sociálne veci a občianstvo
Prijaté v sekcii	8. 2. 2021
Prijaté v pléne	25. 2. 2021
Plenárne zasadnutie č.	558
Výsledok hlasovania	210/9/28
(za/proti/zdržalo sa)	

1. Závery a odporúčania

1.1. EHSV berie na vedomie nový pakt o migrácii a azyle, ktorého cieľom je riešiť mnohostranný a zložitý jav. EHSV sa domnieva, že nové regulačné opatrenia pozitívne prispievajú k účinnejšej bezpečnosti hraníc EÚ. Zavádza sa lepší a bezpečnejší postup kontroly osôb vstupujúcich do EÚ. Potrebná a dlho očakávaná je však integrovaná, spoločná stratégia EÚ, ktorá bude odolná a perspektívna. Bohužiaľ, pokiaľ ide o otázky migrácie a azylu ako celku, súčasné návrhy nemožno definovať ako jasný krok vpred, ktorý je veľmi potrebný. **Okrem toho, štyri či päť dotknutých členských štátov bude musieť na základe zásady zákazu vstupu⁽¹⁾ vytvoriť „uzavreté centrá“ pre ľudské bytosti na obdobie najviac šiestich alebo siedmich mesiacov, ak nie dlhšie, kým bude známy výsledok konania, čo povedie k situáciám, ktoré sú omnoho horšie ako predtým.**

1.2. Európska komisia a členské štáty EÚ musia svoje úsilie zintenzívniť a pokračovať v ňom. EHSV v nedávnych stanoviskách (SOC/649⁽²⁾, a SOC/669⁽³⁾) kritizuje kľúčové aspekty nariadenia o riadení azylu a migrácie, ako aj nariadenia o konaní o azyle. EHSV by chcel tiež upozorniť na skutočnosť, že na základe skúmania deviatich nariadení a komunikácie

⁽¹⁾ Pojem zákazu vstupu existuje tak v schengenskom *acquis*, ako aj v *acquis* v oblasti azylu (článok 43 procedurálnej smernice).

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 123, 9.4.2021, s. 15.

⁽³⁾ Pozri stranu 58 tohto úradného vestníka.

s Komisiou sa vyhládka na vykonávanie týchto deviatich rôznych nariadení javia ako problematické z viacerých hľadísk. Na zabezpečenie lepšej súčinnosti medzi rôznymi nariadeniami EÚ a na riešenie dôležitých otázok v členských štátoch, ktoré sú viac postihnuté migráciou, je potrebná komplexnejšia stratégia v oblasti migrácie.

1.3. EHSV vyjadruje obavy týkajúce sa nových konaní na hraniciach, najmä v súvislosti s potrebou chrániť právo požiadať o azyl a s týmito otázkami:

- nesprávny pojem „krajiny s nízkou mierou uznaných žiadostí o azyl“,
- používanie nesprávne vymedzených právnych pojmov („bezpečnostná hrozba“, „verejný poriadok“), ktoré vyvolávajú právnu neistotu,
- deti cudzincov vo veku 12 až 18 rokov, ktoré sa považujú za „deti“ aj podľa Dohovoru OSN o právach dieťaťa z roku 1989,
- ako a kde budú osoby počas konania na hraniciach držané a ako sa vyhnúť právnej neistote tým, že sa zaručí právo na účinnú súdnu ochranu.

1.4. EHSV uznáva pridanú hodnotu a potrebu spoločných, komplexných a účinných konaní o azyle, ktoré sú v súlade s medzinárodnými dohovormi a právnymi zárukami, dôvery EÚ a členských štátov vyplývajúcej z konkrétnych mechanizmov solidarity a spravodlivo rozdelenej zodpovednosti/závazkov. Návrh Komisie však neobsahuje takýto spoločný azylový systém – ktorý by bol komplexný, preukázal by solidaritu a spravodlivo rozdeľoval zodpovednosť medzi členské štáty. **Do nariadenia o konaní o azyle by malo byť začlenené aj ustanovenie o solidarite, a to bezprostredne po preverovaní a s informatickou pomocou zo systému Eurodac. Ak nebude mať v ustanoveniach nariadenia o konaní o azyle „povinná solidarita“ formu „povinného premiestnenia“, alebo ak sa nevytvoria postupy, ktoré ľuďom umožnia požiadať o azyl v členských štátoch EÚ bez toho, aby museli prejsť hranice EÚ, nariadenie nebude v praxi funkčné. Zároveň by mali existovať stimuly a demotivačné faktory pre premiestnenie a v každom prípade by malo byť možné, aby sa postup podľa nariadenia o konaní o azyle vykonával aj v iných členských štátoch, a nie výlučne v krajine prvého vstupu.**

1.5. EHSV zdôrazňuje, že je potrebné neprestajne merať účinnosť navrhnutých nových postupov prostredníctvom systémov monitorovania dodržiavania základných práv, najmä pokiaľ ide o práva zraniteľných osôb a detí, **individuálne posudzovanie žiadostí o azyl a účinné prostriedky nápravy. Vynára sa však otázka, kde a ako sa bude vykonávať zlepšený nový pakt a súvisiace návrhy a s akým druhom opatrení v oblasti solidarity, premiestnenia alebo presídlenia.**

1.6. EHSV podporuje väčší integrovaný a vyvážený informačný systém riadenia migrácie založený na **zlepšenej databáze Eurodac so zameraním na žiadosti a žiadateľov.** EHSV mal dojem, že Komisia uznáva potrebu spoločného prístupu k povinnému preverovaniu odtlačkov prstov a zdravotných a bezpečnostných rizík pred vstupom, ale napriek navrhnutému sofistikovanému systému, žiaľ, neexistuje možnosť, aby osoba požiadala o azyl v inom členskom štáte, ako je krajina prvého vstupu – čo by malo byť možné. **Pravidlá týkajúce sa určenia členského štátu zodpovedného za spracovanie žiadosti o azyl, ktoré sú v súčasnosti stanovené v nariadení o riadení azylu a migrácie, by sa mali stanoviť v nariadení o konaní o azyle, čím by sa prostredníctvom systému Eurodac poskytla príležitosť na spracovanie žiadostí v iných členských štátoch.**

1.7. Hoci EHSV súhlasí so zavedením nových, rýchlejších rozhodovacích postupov na hraniciach EÚ pri dodržiavaní všetkých základných práv, ľudských práv a právnych postupov, vynára sa mnoho otázok, napríklad: Ako zavedieme a zabezpečíme tieto postupy? Ako vykonáme návraty? Kde je solidarita v nariadení o riadení azylu a migrácie, nehovoriac o nariadení o konaní o azyle – ak vôbec obsahuje nejaké ustanovenie o solidarite? Keď sa osobe udelí azyl, môže ísť do iného členského štátu namiesto krajiny prvého vstupu⁽⁴⁾? Môžu členské štáty udeliť azyl osobám, ktoré potrebujú ochranu, alebo ich začnú odmietať? EHSV preto vyzýva Komisiu, aby dôkladne overila a vysvetlila každú časť návrhu, a najmä odpovedala na otázku: „Ako tento nový pakt zlepšuje spoločné konanie o azyle a umožňuje uplatňovanie práva požiadať o azyl?“

⁽⁴⁾ V súlade s ustanoveniami kvalifikačného nariadenia sú práva a výhody vyplývajúce z postavenia utečenca/osoby s doplnkovou ochranou spojené s členským štátom, ktorý toto postavenie priznal.

1.8. EHSV je znepokojený zavedením nových postupov preverovania štátnych príslušníkov tretích krajín na vonkajších hraniciach. Tento nový mechanizmus zvyšuje tlak na členské štáty EÚ s vonkajšími morskými hranicami EÚ a podporuje vytváranie uzavretých centier na vonkajších hraniciach alebo v ich blízkosti. Podobné centrá vyvolali vážne obavy, pokiaľ ide o ochranu ľudských práv a zabezpečenie prijateľných životných podmienok pre obyvateľov.

1.9. Výsledkom konania na hraniciach bude buď udelenie azylu, alebo zamietnutie a návrat. V prípade azylu je členský štát, ktorý ho udelí, zodpovedný za integráciu dotknutých osôb. Podľa scenára nového paktu to však znamená integrovať ich v krajinách na juhu, bez akejkoľvek možnosti ich premiestnenia do iných členských štátov alebo solidarity z ich strany. Ak sa azyl neudelí, členské štáty musia zamietnutého žiadateľa o azyl vrátiť. Pri tomto prístupe sa musia preskúmať možnosti uzatvárania dohôd EÚ s tretími krajinami pôvodu a tranzitu a zabezpečenia účinných postupov, ako sú stanovené podľa medzinárodného práva a nástrojov v oblasti ľudských práv. Nemožno uzatvárať samostatné dohody medzi jednotlivými členskými štátmi a ani Komisia neuvádza nijaký takýto postup.

1.10. Výzvy v oblasti riadenia migrácie – súvisiace najmä so zabezpečením rýchlej identifikácie osôb, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu, alebo vykonávaním návratov v praxi (v prípade tých, ktorí nepotrebujú ochranu) – má riešiť „jednotným spôsobom“ EÚ ako celok, ale nemožno povedať, že súčasné návrhy to zabezpečujú. V skutočnosti ide o záležitosť, ktorú má riešiť výhradne členský štát prvého vstupu, a chýba spravodlivé rozdelenie záťaže napríklad prostredníctvom povinného premiestnenia žiadateľov o azyl počas konania o azyle a posudzovania žiadosti o azyl.

1.11. Dôležité je najmä vytvoriť lepší postup umožňujúci identifikovať osoby, u ktorých je nepravdepodobné, že získajú ochranu v EÚ⁽⁵⁾. V návrhu Komisie sa zavádza **preverovanie pred vstupom**, ktoré by sa malo uplatňovať na všetkých štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa nachádzajú na vonkajších hraniciach, ale nespĺňajú podmienky pre vstup, alebo boli na vonkajších hraniciach vylodení po pátracej a záchranej operácii. Toto „preverovanie pred vstupom“ sa však bohužiaľ vykonáva na hranici na území krajiny prvého vstupu do EÚ. „Pred“ znamená, že dotknutá osoba ide do „uzavretého detenčného centra“ a zostane tam, bez akejkoľvek možnosti pohybu, kým orgány členského štátu nerozhodnú, že jej buď udelia azyl⁽⁶⁾, alebo ju vrátia do krajiny pôvodu alebo tranzitu, a len ak je tento návrat možný, čo vo väčšine prípadov neplatí.

1.12. EHSV podporuje vytvorenie rámca EÚ zavedením jednotných pravidiel preverovania neregulárnych migrantov zadržaných na území Únie, ktorí sa vyhli kontrolám hraníc pri vstupe do schengenského priestoru. Cieľom je chrániť schengenský priestor a zabezpečiť efektívne riadenie neregulárnej alebo nelegálnej migrácie.

1.13. EHSV vyzýva inštitúcie, agentúry a sociálnych partnerov EÚ, aby sa zúčastňovali na navrhovaní ďalších politík a programov (ako napríklad partnerstvá zamerané na talenty), výmene najlepších postupov a programoch viacstranného partnerstva týkajúcich sa existujúcich „humanitárnych koridorov“. Takisto požaduje, aby sa vytvorili nové právne rámce, aby sa zaviedli rýchle postupy umožňujúce rozsiahlejšie využívanie **humanitárnych víz** pre väčší počet osôb (úpravou súčasných ustanovení článku 25 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009⁽⁷⁾) a aby sa „sponzorstvo“ takisto začlenilo do prísťahovaleckých politík ako **bežný legálny kanál na vstup** uplatniteľný na štátnych príslušníkov tretích krajín z krajín mimo EÚ. EHSV upriamuje pozornosť spoluzákonodarcov na skutočnosť, že v predchádzajúcich existujúcich právnych predpisoch EÚ, ako je Schengenská dohoda a Lisabonská zmluva, sa už stanovila „**doplnková a dočasná ochrana**“ pre tých, ktorí utekajú pred vojnami a prírodnými katastrofami. Tým sa preukazuje, ako **možno pomocou legislatívnych nástrojov, ktoré už sú k dispozícii členskými štátmi Európskej únie, zaručiť regulárny vstup pre zraniteľné osoby, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu.**

(5) Podiel migrantov prichádzajúcich z krajín s mierou uznaných žiadostí nižšou než 25 % sa zvýšil zo 14 % v roku 2015 na 57 % v roku 2018.

(6) Pokiaľ ide o zaistenie počas konania na hraniciach, pozri článok 179 a článok 183 rozsudku SDEÚ C-808/18: „členské štáty [sú] oprávnené uplatniť ‚zaistenie‘ v zmysle článku 2 písm. h) smernice 2013/33 na žiadateľov o medzinárodnú ochranu, ktorí sa nachádzajú na ich hraniciach, a to predtým, ako im priznajú právo na vstup na svoje územie za podmienok uvedených v tomto článku 43 a s cieľom zabezpečiť účinnosť konaní, ktoré stanovuje rovnaký článok 43“; „z článku 43 ods. 1 smernice 2013/32 vyplýva, že zaistenie založené na tomto ustanovení je odôvodnené len s tým cieľom, aby dotknutý členský štát mohol predtým, ako žiadateľovi o medzinárodnú ochranu prizná právo na vstup na svoje územie, preskúmať, či jeho žiadosť nie je neprípustná [...], alebo či ju nemožno zamietnuť ako nedôvodnú [...]“.

(7) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva (vízový kódex) (Ú. v. EÚ L 243, 15.9.2009, s. 1).

2. Všeobecné otázky a pripomienky

2.1. Nový európsky pakt podporuje **integrovanú tvorbu politík prostredníctvom spájania politík v oblastiach azylu, migrácie, návratu, ochrany vonkajších hraníc, boja proti obchodovaniu s migrantmi a vzťahov s kľúčovými tretími krajinami, odrážajúcu prístup na úrovni celej verejnej správy**. V konečnom dôsledku však skúmané navrhnuté nariadenia prinesú obrovskú záťaž pre členské štáty južnej Európy, čo bude nevyhnutne znamenať, že tieto nariadenia nebude možné uplatniť a nepodariť sa nimi dosiahnuť ich zamýšľaný výsledok. Po primeranom časovom období budú členské štáty nútené *de facto* odmietnuť mnohé žiadosti o azyl, a to aj tie, ktoré spĺňajú podmienky na udelenie azylu, aby predišli čoraz väčšiemu počtu osôb zadržovaných spoločne v neľudských podmienkach.

2.2. Členské štáty na juhu Európy nemajú inú možnosť ako transformovať sa na detenčné centrá alebo zariadenia určené na zaistenie pred odchodom.

2.3. Toto stanovisko sa zameria na tri z deviatich nástrojov obsiahnutých v novom pakte: **i) nové nariadenie o preverovaní; ii) zmenený návrh, ktorým sa reviduje nariadenie o konaní o azyle; iii) zmenený návrh na prepracované znenie nariadenia Eurodac.**

3. Konkrétne pripomienky k novému nariadeniu o preverovaní

3.1. V novom **nariadení o preverovaní sa navrhuje postup preverovania pred vstupom** na území krajiny prvého vstupu, ktorý by sa mal uplatňovať na všetkých štátnych príslušníkoch tretích krajín, ktorí sa nachádzajú na vonkajších hraniciach, ale nespĺňajú podmienky pre vstup, alebo boli na vonkajších hraniciach vylovení po pátracej a záchranej operácii.

3.2. Dostupné údaje ukazujú, že príchod štátnych príslušníkov tretích krajín s jednoznačnou potrebou medzinárodnej ochrany, ako bol zaznamenaný v rokoch 2015 a 2016, čiastočne nahradili zmiešané príchody osôb.

3.3. Konkrétne pripomienky k cieľom a hlavným prvkom postupu preverovania

3.3.1. Cieľom preverovania je prispieť k novému komplexnému prístupu k migrácii a zmiešaným tokom tým, že sa zabezpečí rýchle určenie totožnosti osôb, ale aj akýchkoľvek zdravotných a bezpečnostných rizík a že všetci štátni príslušníci tretích krajín, ktorí sa nachádzajú na vonkajších hraniciach, ale nespĺňajú podmienky pre vstup, alebo boli na vonkajších hraniciach vylovení po pátracej a záchranej operácii, sa rýchlo postúpia do príslušného konania. Cieľom by takisto malo byť poskytnutie užitočného nástroja a umožniť ostatným krajinám EÚ zapojiť sa a takisto posúdiť žiadateľa v priebehu konania o azyle.

3.3.2. V návrhu sa uvádza, že základné práva dotknutých osôb by mali byť chránené pomocou mechanizmu, ktorý majú zaviesť členské štáty.

3.3.3. Preverovanie by malo pozostávať najmä z týchto úkonov:

- a) predbežná kontrola zdravotného stavu a zraniteľnosti;
- b) kontrola totožnosti na základe informácií v európskych databázach;
- c) registrácia biometrických údajov (t. j. údajov o odtlačkoch prstov a údajov o podobe tváre) v príslušných databázach, pokiaľ sa v nich zatiaľ nenachádzajú, a
- d) bezpečnostná kontrola prostredníctvom vyhľadávania v príslušných vnútroštátnych databázach a databázach Únie, najmä v Schengenskom informačnom systéme (SIS), s cieľom overiť, že osoba nepredstavuje ohrozenie vnútornej bezpečnosti.

3.3.4. Preverovanie by malo byť povinné a malo by sa uplatňovať nielen v krajinách prvého vstupu, ale v každom členskom štáte v súlade so zásadou solidarity EÚ. Ako sa uvádza v novom pakte, konanie o azyle sa bude viesť len v krajinách prvého vstupu. **Ak nebude mať v ustanoveniach nariadenia o konaní o azyle „povinná solidarita“ formu „povinného premiestnenia“, alebo ak sa nevytvoria postupy, ktoré ľuďom umožnia požiadať o azyl v členských**

štátoch EÚ bez toho, aby museli prejsť hranice EÚ, nariadenie nebude v praxi funkčné. Zároveň by mali existovať stimuly a demotivačné faktory pre premiestnenie a v každom prípade by sa postup podľa nariadenia o konaní o azyle mal vykonávať aj v iných členských štátoch, a nie výlučne v krajine prvého vstupu.

3.3.5. Očakáva sa, že navrhnuté preverovanie prinesie pridanú hodnotu pre súčasné konania, a s výnimkou zdravotných otázok by sa nemalo vykonávať len v krajinách s vonkajšími hranicami.

3.3.6. Nezávislý, účinný a nepretržitý monitorovací mechanizmus by mal sledovať najmä dodržiavanie základných práv v súvislosti s preverovaním, ako aj dodržiavanie platných vnútroštátnych pravidiel v prípade zaistenia a **súlada so zásadou zákazu vyhostenia alebo vrátenia**. Okrem toho by mal zabezpečiť, aby sa sťažnosti vybavovali rýchlo a primeraným spôsobom.

3.3.7. V návrhu sa uznáva úloha agentúr EÚ – Frontexu a Agentúry Európskej únie pre azyl, ktoré môžu sprevádzať a podporovať príslušné orgány pri všetkých ich úlohách týkajúcich sa preverovania –, ale nie je dostatočne jasná. Takisto sa v ňom uvádza dôležitá, no úplne nejasná úloha Agentúry pre základné práva pri podpore členských štátov, pokiaľ ide o vytvorenie nezávislého monitorovacieho mechanizmu zameraného na základné práva v súvislosti s preverovaním, ako aj dodržiavanie platných vnútroštátnych pravidiel v prípade zaistenia a súlada so zásadou zákazu vyhostenia alebo vrátenia.

4. Zmenený návrh nariadenia, ktorým sa reviduje nariadenie o konaní o azyle

4.1. EHSV sa domnieva, že výber nového zmeneného legislatívneho návrhu v podobe nariadenia EÚ namiesto smernice, ako v tomto prípade, je primeraný. EHSV si však kladie jasnú otázku, ako ho možno presadzovať a vykonávať vo všetkých členských štátoch, najmä v tých, ktoré boli predmetom postupov v prípade nesplnenia povinnosti. **Tento návrh môže podporiť len v tom prípade, ak sa členské štáty na juhu nezmenia na detenčné centrá alebo zariadenia na zaistenie osôb pred odchodom.**

4.2. EHSV víta zámer návrhu Komisie zlepšiť koordináciu a spoločné postupy týkajúce sa udelenia a odňatia medzinárodnej ochrany a ďalej harmonizovať rozhodnutia o azyle a návrate. Vyjadruje však poľutovanie, že viac návrhov bolo zameraných na koordináciu zavádzania uzavretých detenčných centier v krajinách prvého vstupu než na spoločný azylový systém, pričom výhradná povinnosť riadiť žiadateľov o azyl sa uložila krajinám prvého vstupu. Vyvoláva to prevládajúci dojem, že **návrhy, ktoré sa majú realizovať, sú adresované krajinám na juhu, bez akéhokoľvek odkazu na premiestnenie počas „konania na hraniciach“.**

4.3. Okrem toho EHSV ľutuje, že v návrhu sa riadne neidentifikovali možné problémy pri vykonávaní návratových programov, predovšetkým pokiaľ ide o reálnu ochotu krajín mimo EÚ, krajín pôvodu alebo krajín tranzitu spolupracovať s EÚ.

4.4. EHSV zdôrazňuje naliehavú potrebu komplexnejšej stratégie na základe systému vyváženej a spoločnej zodpovednosti za riadenie migračných tokov medzi EÚ a krajinami mimo EÚ.

4.5. EHSV navyše zdôrazňuje potrebu poskytnúť primeranú ochranu rodinám s deťmi a vyzýva Komisiu, aby venovala osobitnú pozornosť maloletým osobám bez sprievodu, celkovej účinnosti usmernenia ku konaniu o azyle, ukazovateľom prevádzkových noriem a súhrnu príkladov najlepších postupov (ktoré uverejnil Európsky podporný úrad pre azyl – EASO). **Nie je prijateľné, aby sa osoba považovala za dieťa len, ak je mladšia ako 12 rokov, a nie 18 rokov v súlade s medzinárodným právom. Podľa Dohovoru OSN o právach dieťaťa z roku 1989 sa za dieťa považujú všetky osoby mladšie ako 18 rokov.**

4.6. Organizácie občianskej spoločnosti v rámci nedávnych konzultácií navrhli prehodnotiť určité pravidlá určovania zodpovednosti a zabezpečiť mechanizmus povinnej solidarity aj pre osoby vylodené po pátracích a záchranných operáciách. **Mimovládne organizácie presadzujú aj vymedzenie spoločného výkladu „zodpovednosti“ medzi členskými štátmi a vyzvali na prepracovanie dublinských pravidiel tak, aby zahŕňali trvalejší mechanizmus premiestňovania⁽⁸⁾. EHSV si kladie otázku, ako možno v rámci nového zmeneného návrhu realisticky vykonávať riadne fungujúci mechanizmus solidarity medzi členskými štátmi. Pravidlá týkajúce sa určenia členského štátu zodpovedného za spracovanie žiadosti o azyl, ktoré sú v súčasnosti stanovené v nariadení o riadení azylu a migrácie, by sa mali uvedené v nariadení o konaní o azyle, čím by sa prostredníctvom systému Eurodac poskytla príležitosť na spracovanie žiadostí v iných členských štátoch.**

5. Zmena návrhu na prepracované znenie nariadenia Eurodac z roku 2016

5.1. **Cieľom zmeny návrhu na prepracované nariadenie Eurodac z roku 2016 je vytvoriť prepojenie medzi konkrétnymi osobami a postupmi, ktorým sú podrobované, s cieľom zlepšiť kontrolu neregulárnej migrácie a odhaľovanie neoprávneného pohybu.**

5.2. Hlavným cieľom systému Eurodac je identifikovať žiadateľov o azyl a uľahčiť prostredníctvom údajov o odtlačkoch prstov a podobe tváre (tzv. biometria) zabezpečenie dôkazov na pomoc pri určení členského štátu zodpovedného za preskúmanie žiadosti o azyl podanej v EÚ.

5.3. EHSV nie je presvedčený, že použitie systému Eurodac⁽⁹⁾ by bolo vhodným nástrojom na boj proti neregulárnej migrácii, ani že by sa tým účinne podporili členské štáty pri monitorovaní poskytovania pomoci pri dobrovoľnom návrate a reintegrácii⁽¹⁰⁾.

5.4. Návrh, ktorým sa mení návrh z roku 2016, vychádza z predbežnej dohody medzi spoluzákonodarcami, pričom sa ním dopĺňajú tieto zmeny a zameriava sa na **transformáciu systému Eurodac na spoločnú európsku databázu s cieľom podporovať politiky EÚ v oblasti azylu, presídľovania a neregulárnej migrácie.**

5.5. Okrem toho sa zameriava na získanie presnejších a úplnejších údajov pre tvorbu politik, a tým na poskytnutie lepšej pomoci pri riadení neregulárnej migrácie a odhaľovaní neoprávnených pohybov prostredníctvom **stanovenia nielen počtu žiadostí, ale aj počtu jednotlivých žiadateľov. EHSV sa však domnieva, že tento sofistikovaný systém musí takisto poskytovať migrantovi možnosť požiadať o azyl v inom členskom štáte bez toho, aby sa to obmedzovalo na krajinu prvého vstupu.**

5.6. Cieľom systému Eurodac je aj podpora identifikácie vhodných politických riešení v tejto oblasti tým, že sa **umožní tvorba štatistík na základe údajov z viacerých databáz.**

5.7. EHSV súhlasí s tým, že je potrebné, aby sa spoločné pravidlá na odoberanie údajov vo forme odtlačkov prstov a podoby tváre v prípade štátnych príslušníkov tretích krajín na účely systému Eurodac uplatňovali rovnakým spôsobom vo všetkých členských štátoch.

5.8. EHSV súhlasí s vytvorením **nástroja poznatkov, ktorý Európskej únii poskytne informácie o počte štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí vstupujú na územie EÚ neregulárne alebo po pátracích a záchranných operáciách a žiadajú o medzinárodnú ochranu, čo je nevyhnutné pre udržateľnú tvorbu politiky založenej na dôkazoch v oblasti migrácie a vízovej politiky.**

⁽⁸⁾ Správa o projekte CEPS, *Pátranie a zachraňovanie, vyloďovacie a premiestňovacie opatrenia v Stredozemnom mori. Je možné odplávať od zodpovednosti?*, jún 2019.

⁽⁹⁾ Zlepši monitorovacie kapacity členských štátov v tejto oblasti a zabráni zneužívaniu systému asistovaného dobrovoľného návratu a reintegrácie (AVRR), keďže členské štáty budú mať okamžitý prístup k týmto informáciám a osoba, ktorej bola poskytnutá pomoc v jednom členskom štáte, sa nebude môcť presunúť do iného členského štátu s cieľom získať iný druh pomoci alebo lepšiu pomoc. Členské štáty v súčasnosti nemajú žiadnu spoločnú databázu ani spôsob, ako zistiť, či navrátiliec už využíva podporu návratu a reintegrácie. Tieto informácie sú nevyhnutné na boj proti zneužívaniu a zdvojovaniu výhod/príspevkov.

⁽¹⁰⁾ Systém vstup/výstup umožňuje členským štátom zisťovať, ktorí príslušníci tretích krajín sa neoprávnene zdržiavajú na území EÚ napriek tomu, že vstúpili do EÚ legálne. Neexistuje však žiadny takýto systém na identifikáciu príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území EÚ a ktorí na vstúpili neregulárne na vonkajších hraniciach. Súčasný systém Eurodac je ideálnou databázou na uchovávanie týchto informácií, keďže už obsahuje takéto údaje. V súčasnosti je účel zberu takýchto údajov obmedzený na pomoc pri určení členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl. Identifikácia štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území EÚ, kam sa dostali prostredníctvom neregulárneho prekročenia vonkajších hraníc, pomôže členským štátom pri opätovnom vybavení takýchto osôb dokladmi na účely návratu.

5.9. Ďalším cieľom systému Eurodac je poskytovanie dodatočnej podpory vnútroštátnym orgánom, ktoré sa zaoberajú tými žiadateľmi o azyl, ktorých žiadosť už bola zamietnutá v inom členskom štáte, a to prostredníctvom označovania zamietnutých žiadostí, ale vnútroštátne orgány musia mať právo opätovne preskúmať žiadosť, ktorú spracoval iný členský štát.

V Bruseli 25. februára 2021

Predsedníčka
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Christa SCHWENG

PRÍLOHA

Tento pozmeňovací návrh, ktorý získal viac ako štvrtinu odovzdaných hlasov, bol v priebehu diskusie zamietnutý (článok 43 ods. 2 rokovacieho poriadku):

Bod 2.2

Zmeniť:

2.2. Členské štáty na juhu Európy nemajú inú možnosť ako ~~transformovať sa na detenčné centrá alebo zriaďovať~~ zariadenia určené na zaistenie pred odchodom, v ktorých je situácia žiadateľov o azyl veľmi problematická z hľadiska životných podmienok a práv.

Zdôvodnenie

Súčasné znenie sa dá veľmi ľahko nesprávne interpretovať, pretože samotné krajiny sa netransformujú ani na detenčné centrá, ani na zariadenia určené na zaistenie, ani na nič podobné. V krajinách sa zriaďujú zariadenia na umiestňovanie osôb pred ich odchodom.

Výsledok hlasovania:

Za: 96

Proti: 100

Zdržalo sa: 47

Nasledujúce body stanoviska sekcie boli zmenené podľa pozmeňovacích návrhov prijatých zhromaždením, avšak získali minimálne štvrtinu odovzdaných hlasov (článok 43 ods. 2 rokovacieho poriadku):

1.1. EHSV berie na vedomie nový pakt o migrácii a azyle, ktorého cieľom je riešiť mnohostranný a zložitý jav. EHSV sa domnieva, že nové regulačné opatrenia pozitívne prispievajú k účinnejšej bezpečnosti hraníc EÚ. Zavádza sa lepší a bezpečnejší postup kontroly osôb vstupujúcich do EÚ. Potrebná a dlho očakávaná je však integrovaná, spoločná stratégia EÚ, ktorá bude odolná a perspektívna. Pokiaľ ide o otázky migrácie a azylu ako celku, Komisia bohužiaľ predkladá rovnaký plán, len zaobalený do novej, vylepšenej rétoriky, ktorý ako zvyčajne znevýhodňuje krajiny na juhu Európy. **Okrem toho, štyri či päť dotknutých členských štátov sa stane akýmiisi „uzavretými detenčnými centrami“⁽¹⁾ pre ľudské bytosti na obdobie najmenej šiestich alebo siedmich mesiacov, ak nie dlhšie, kým bude známy výsledok konania, čo povedie k situáciám, ktoré sú mnohonásobne horšie ako predtým.**

Výsledok hlasovania:

Za: 105

Proti: 99

Zdržalo sa: 43

1.2. EHSV poukazuje na to, že Komisia, ako sa zdá, nie je veľmi ochotná zohľadniť jeho návrhy. Vo všetkých svojich stanoviskách (SOC/649, SOC/669 a SOC/670) kritizuje prijatie nariadenia o riadení azylu a migrácie, ako aj nariadenia o konaní o azyle. EHSV by chcel tiež upozorniť na skutočnosť, že na základe skúmania deviatich nariadení a komunikácie s Komisiou sa vyhládka na vykonávanie týchto deviatich rôznych nariadení javia ako nereálne. Pre Komisiu je typické, že nepristupuje k prístahovalectvu ako k jednej téme, ale skôr uvádza, že všetky návrhy alebo pripomienky spadajú pod niektoré iné nariadenie. V dôsledku toho nemôžu byť žiadne otázky vecne prepojené, čo znamená, že sa namiesto toho posudzujú jednotlivito v rámci rozsahu pôsobnosti každého výlučného nariadenia. Jednoducho povedané, pri každej pripomienke sa zodpovednosť „prehodí“ na iný predpis, prípadne Komisia jednoducho zamietne všetky komentáre z dôvodu, že sa týkajú iných predpisov.

⁽¹⁾ Pojem zákazu vstupu existuje tak v schengenskom *acquis*, ako aj v *acquis* v oblasti azylu (článok 43 procedurálnej smernice).

Výsledok hlasovania:

Za: 101

Proti: 97

Zdržalo sa: 41
